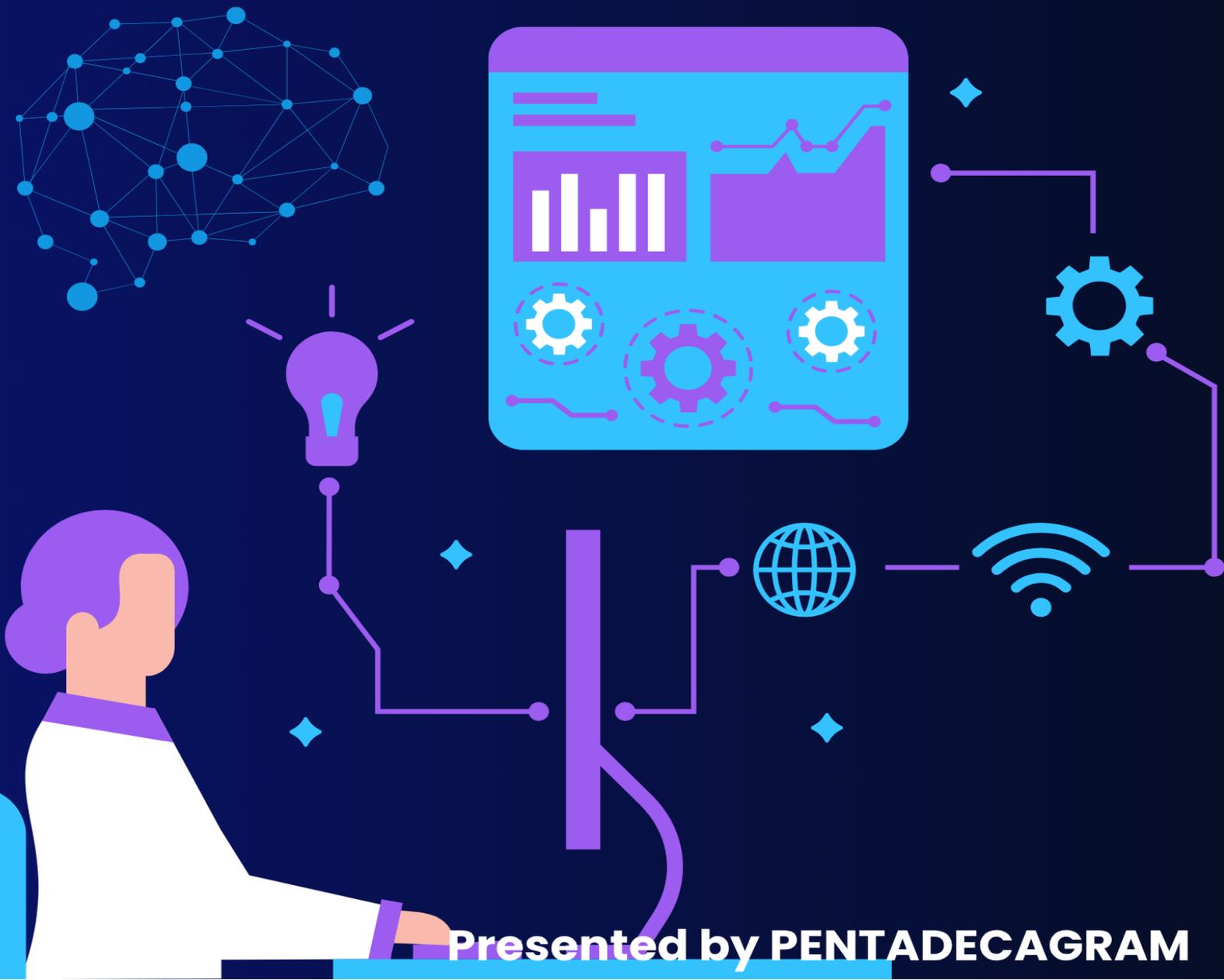

คู่มือกรอบมาตรฐานวิชาชีพอาจารย์ตามแนวทาง
การพัฒนาคุณภาพอาจารย์เพื่อส่งเสริมการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตาม
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
(THAILAND PROFESSIONAL STANDARD FRAMEWORK)
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กรอบมาตรฐานวิชาชีพอาจารย์ตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพอาจารย์เพื่อส่งเสริมการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

คุณภาพอาจารย์ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ (Knowledge) มี 2 องค์ประกอบย่อย คือ

- 1.1 ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาของตน
- 1.2 ความรู้ในศาสตร์การสอนและการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 2 สมรรถนะ (Competencies) มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ

- 2.1 ออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.2 ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.3 เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 2.4 วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งสามารถให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์

องค์ประกอบที่ 3 ค่านิยม (Values) มี 2 องค์ประกอบย่อย คือ

- 3.1 คุณค่าในการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- 3.2 อารมณ์เชิงจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์

คุณภาพการจัดการเรียนการสอนในแต่ละองค์ประกอบข้างต้น กำหนดให้มีระดับของคุณภาพของแต่ละองค์ประกอบ จำนวน 4 ระดับ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของอาจารย์ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยในที่นี่จะกล่าวถึงเพียง 2 ระดับ มีดังนี้

ระดับที่ 1 ครูที่มีคุณภาพ (Fellow Teacher, FT-THPSF) หมายถึง อาจารย์ที่เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ของตนและประยุกต์ใช้ได้ มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์การเรียนรู้เบื้องต้น สามารถออกแบบกิจกรรมจัดบรรยากาศ ใช้ทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงผู้เรียนและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ สามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนนำผลประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เปิดใจรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพอาจารย์ขององค์กร

ผู้ที่ขอรับการประเมินในระดับที่ 1 จะต้องแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะหรือสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบ	รายละเอียดสมรรถนะ
องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ (Knowledge)	
1.1 ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาของตน	- อธิบายแนวคิด และหลักการสำคัญของวิชาที่สอน พร้อมทั้งการประยุกต์ใช้ - จัดลำดับและเชื่อมโยงหัวข้อที่สอนได้อย่างเป็นระบบ
1.2 ความรู้ในศาสตร์การสอนและการเรียนรู้	- อธิบายจิตวิทยาการเรียนรู้ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ - ระบุวิธีจัดการเรียนรู้และวิธีวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับผลการเรียนรู้ และกลุ่มผู้เรียน
องค์ประกอบที่ 2 สมรรถนะ (Competencies)	
2.1 ออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ	- ออกแบบกิจกรรม และการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ - ประสานงานกับผู้สอนร่วมในรายวิชา (ถ้ามี) ในการออกแบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
2.2 ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง - จัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา ผลการเรียนรู้ และระดับของผู้เรียน

องค์ประกอบ	รายละเอียดสมรรถนะ
	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ - พิจารณานำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ - ประสานงานการจัดการเรียนรู้กับผู้สอนร่วม (ถ้ามี) อย่างมีประสิทธิภาพ
2.3 เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน	<ul style="list-style-type: none"> - จัดบรรยากาศการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมจากผู้เรียน - ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนในการพัฒนาการเรียนรู้
2.4 วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งให้สามารถข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินความก้าวหน้า (formative) และประเมินผลสรุป (summative) โดยเน้นผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ - สามารถให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์
องค์ประกอบที่ 3 ค่านิยม (Values)	
3.1 การพัฒนาตนเองในวิชาชีพอาจารย์ อย่างต่อเนื่อง	- พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
3.2 ดำรงไว้ซึ่งจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์	- ปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์ขององค์กร

ระดับที่ 2 ครูที่เกื้อกูลเพื่อนร่วมวิชาชีพให้เป็นครูที่มีคุณภาพ (Professional Teacher, PT-THPSF) หมายถึง อาจารย์ที่เป็นผู้มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนระดับที่ 1 ที่มีความรู้ลึกในศาสตร์ของตน และติดตามความก้าวหน้าของความรู้ในศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์การเรียนรู้ สามารถจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน กำกับดูแลและติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ให้คำปรึกษาชี้แนะแก่เพื่อนอาจารย์ในศาสตร์ได้ และส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพอาจารย์ภายในองค์กร

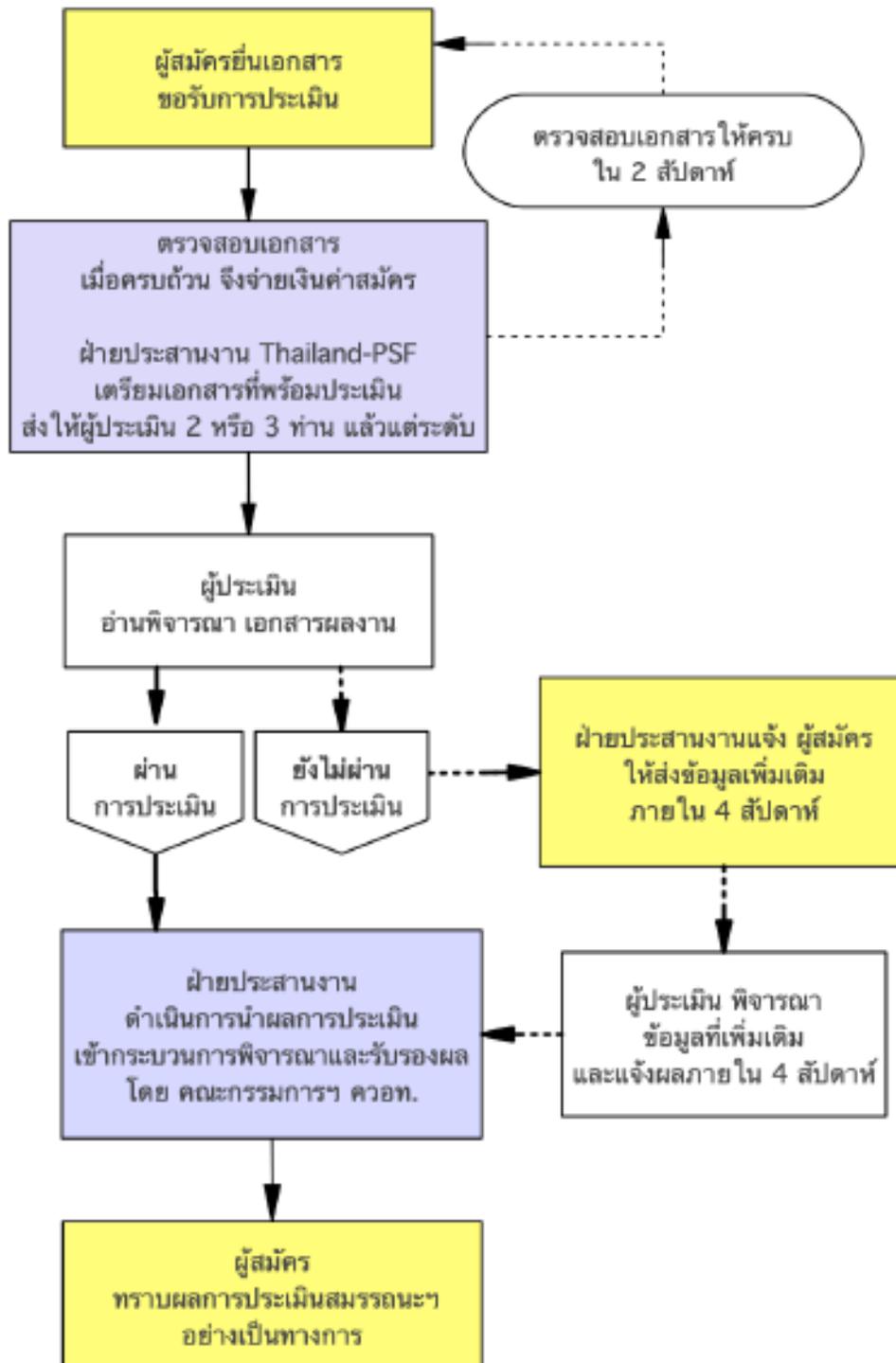
ผู้ที่ขอรับการประเมินในระดับที่ 2 จะต้องมีความรู้ในระดับที่ 1 และแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะหรือสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบ	รายละเอียดสมรรถนะ
องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ (Knowledge)	
1.1 ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาของตน	- ติดตามองค์ความรู้ที่ทันสมัย วิเคราะห์และนำมาใช้อย่างเหมาะสม - ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เพื่อนอาจารย์ในสาขาวิชาหรือหน่วยงาน
1.2 ความรู้ในศาสตร์การสอนและการเรียนรู้	- วิเคราะห์ภูมิหลังและศักยภาพของผู้เรียนเพื่อนำไปออกแบบกระบวนการเรียนรู้ - แนะนำและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้อและการวัดและประเมินผลแก่เพื่อนอาจารย์ในสาขาวิชาหรือหน่วยงาน
องค์ประกอบที่ 2 สมรรถนะ (Competencies)	
2.1 ออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ	- ประเมินการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ - มีส่วนร่วมในการพัฒนาการออกแบบการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนอาจารย์ในสาขาวิชาหรือหน่วยงาน
2.2 ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- กำกับดูแลและติดตามพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ - ใช้นวัตกรรมหรือความคิดสร้างสรรค์* ในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ - แนะนำและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่เพื่อนอาจารย์ในสาขาวิชาหรือหน่วยงาน

องค์ประกอบ	รายละเอียดสมรรถนะ
2.3 เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน	<ul style="list-style-type: none"> - จัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน - วินิจฉัยปัญหาของผู้เรียนและช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสมและทันเวลา
2.4 วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งให้สามารถข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์	- เลือกวิธีและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ และกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน
องค์ประกอบที่ 3 ค่านิยม (Values)	
3.1 การพัฒนาตนเองในวิชาชีพอาจารย์ อย่างต่อเนื่อง	<ul style="list-style-type: none"> - มีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ในสาขาวิชาหรือหน่วยงาน - รับฟังความคิดเห็นจากผู้ร่วมวิชาชีพเพื่อนำมาพัฒนาตนเอง
3.2 ดำรงไว้ซึ่งจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์	- มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและให้เกิดการปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์ในสาขาวิชาหรือหน่วยงาน

ขั้นตอนการขอรับการประเมิน

ขั้นตอนการขอรับการประเมินสมรรถนะด้านการเรียนการสอน
ตามแนวทางส่งเสริมสมรรถนะอาจารย์ด้านการเรียนการสอนฯ

เอกสารประกอบการขอรับการประเมิน ประกอบด้วย 4 ส่วน

1. ประวัติส่วนตัวของตนเองด้านการเป็นอาจารย์มีอาชีพ ไม่เกิน 1 หน้า ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป ประวัติการศึกษา และประวัติการทำงานเป็นอาจารย์ รวมถึงการเข้าสู่ตำแหน่งวิชาการ

2. ผลงานด้านการเรียนการสอนที่ทำโดยอ้างอิงกับแนวทางส่งเสริมคุณภาพฯ ได้แก่

- 2.1 ความรู้ ใช้ “ร” ตัวอย่าง เช่น ร 1.1 องค์ความรู้มิติที่ 1 องค์ประกอบย่อยที่ 1 เป็นต้น
- 2.2 สมรรถนะ ใช้ “ส”
- 2.3 ค่านิยม ใช้ “ค”

ก่อนเขียนผู้ขอรับการประเมินควรศึกษาเกณฑ์ให้เข้าใจ แล้วเขียนเนื้อหาให้ครอบคลุมและแสดงให้เห็นว่า สอดคล้องกับเกณฑ์แต่ละระดับอย่างไร โดยแสดงให้เห็นถึง

- การมีส่วนร่วมที่ประสบความสำเร็จในองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน
- ผลสัมฤทธิ์หรือการประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน
- การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ อาจรวมถึงการ

วิจัยด้านการเรียนการสอน

- การสะท้อนคิด (reflection) ซึ่งประกอบด้วยสิ่งที่กระทำ การวิเคราะห์สิ่งที่กระทำและผลที่เกิดขึ้น รวมถึงสิ่งที่จะพัฒนาตนเองต่อไป

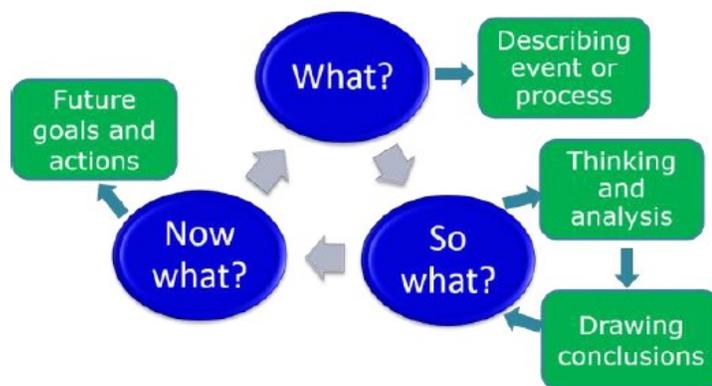
การเขียนผลงานด้านการเรียนการสอน ให้เขียนเป็นลักษณะของความเรียง โดยกำหนดความยาว ดังนี้

ระดับที่ 1 ถึง 2 เขียนไม่เกิน 3,000 คำ หรือประมาณ 8 - 10 หน้า

ระดับที่ 3 ถึง 4 เขียนไม่เกิน 5,000 คำ หรือประมาณ 10 - 15 หน้า

เนื้อหาที่เขียนควรแสดงให้เห็นว่าทำอะไร ทำไม่จึงทำเช่นนั้น ทำอย่างไร และได้ผลอย่างไร รวมทั้งสะท้อนคิดสิ่งที่ได้ทำ **ไม่ควรลอกเกณฑ์หรือเขียนในลักษณะตอบคำถามตามเกณฑ์แต่ละข้อ** ควรเขียนให้ร้อยเรียง เชื่อมโยงกัน

หลักฐานข้อมูล ผู้ขอรับการประเมินสามารถนำเสนอภาพประกอบ เอกสารหลักฐานเพิ่มเติม โดยจัดทำเป็นเอกสารเพิ่มเติมหรือภาคผนวก (นอกเหนือจากความเรียงที่กำหนด) ภาษา เลือกเขียนได้ 2 ภาษา คือ ไทย หรือ อังกฤษ - Font TH-SarabunNew ขนาด 16

3. จดหมายรับรอง (letters of reference) จดหมายรับรองประวัติการทำงานด้านการเรียนการสอน จากผู้บังคับบัญชา และผู้ที่เข้าใจงานของผู้สมัคร

ระดับที่ 1 จดหมายรับรอง 2 ฉบับ จากผู้บังคับบัญชา หัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าหน่วย และเพื่อนร่วมงาน

ระดับที่ 2 จดหมายรับรอง 2 ฉบับ จากผู้บังคับบัญชา หัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าหน่วย และเพื่อนร่วมงานที่เกี่ยวข้อง

ระดับที่ 3 จดหมายรับรอง 2 ฉบับ จากผู้บังคับบัญชา คณบดี หัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าหน่วย หัวหน้าสำนักวิชา และผู้ที่รู้เห็นผลงานของผู้สมัคร

ระดับที่ 4 จดหมายรับรอง 3 ฉบับ จากผู้บังคับบัญชา อธิการบดี รองอธิการบดี หรือคณบดี หัวหน้าสำนักวิชา และผู้อ้างอิง 2 คน ที่รู้เห็นผลงานของผู้สมัคร

จดหมายรับรองควรสะท้อน แสดงความคิดเห็น และอ้างอิงถึงประสบการณ์และความสำเร็จของด้านการเรียนการสอนของผู้ขอรับการประเมิน บทบาทปัจจุบันและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่ดำเนินการ หรือการมีส่วนร่วมในการสังเกตการสอนของผู้ขอรับการประเมิน เพื่อสนับสนุนและเสริมข้อมูลว่าสอดคล้องกับเกณฑ์แต่ละระดับอย่างไร นอกจากนี้อาจรวมถึงแนวปฏิบัติที่เป็นนวัตกรรม การสนับสนุนการพัฒนาในการสอนและการเรียนรู้ในระดับสถาบัน หรือการสนับสนุนการริเริ่มระดับชาติในการพัฒนาแนวทางการสอนและการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่ผู้ขอรับการประเมินมีส่วนร่วม

ผู้ขอรับการประเมินควรทำความเข้าใจกับผู้เขียนจดหมายรับรองเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมฯ และกรอบมาตรฐานวิชาชีพอาจารย์แต่ละระดับ เพื่อที่จะได้ให้ข้อมูลที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระดับนั้น ๆ

4. แบบประเมินตนเองตามระดับของกรอบสมรรถนะอาจารย์ที่ขอรับการประเมิน (Thailand PSF-02) เพื่อตรวจสอบว่าผลงานที่เขียนได้ครอบคลุมเกณฑ์ทุกประเด็นหรือไม่

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. การส่งเอกสาร

ส่งแบบยื่นการขอรับการประเมินสมรรถนะด้านการเรียนการสอน (Thailand PSF-01) พร้อมเอกสารประกอบการขอรับประเมินเป็นไฟล์อิเล็กทรอนิกส์

2. การจ่ายค่าธรรมเนียม

- ส่งเอกสารออนไลน์ได้ที่ thailandpod@gmail.com พร้อมแบบยื่นการขอรับการประเมินฯ เป็นไฟล์

word และ pdf

- ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการสมรรถนะอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา สมาคม ควอท. จะตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสาร หากเอกสารไม่ครบหรือไม่สมบูรณ์ ฝ่ายเลขานุการฯ จะแจ้งให้ผู้ขอรับการประเมินทราบเพื่อแก้ไข หรือส่งเอกสารเพิ่มเติม

- เมื่อเอกสารครบแล้วจึงจ่ายค่าธรรมเนียมและเริ่มนับเวลาขอรับการประเมิน

- ค่าธรรมเนียมการขอรับการประเมิน

ระดับที่ 1 และ 2 จำนวน 3,000 บาท

ระดับที่ 3 จำนวน 4,000 บาท

ระดับที่ 4 จำนวน 5,500 บาท

- ไม่มีการคืนค่าธรรมเนียม ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น

3. การส่งเอกสารให้ผู้ประเมินกำหนดเวลาอ่าน 4 สัปดาห์ (28 วัน)

- ฝ่ายเลขานุการฯ จะส่งให้ผู้ประเมิน 2 ท่าน สำหรับระดับที่ 1 – 3 และ 3 ท่าน สำหรับระดับที่ 4

- เมื่อครบ 28 วัน ถ้ายังไม่ได้รับเอกสารคืน ฝ่ายเลขานุการฯ จะติดตามให้ได้รับเอกสารคืนภายใน 6 สัปดาห์

- ถ้าใน 4 สัปดาห์หลังการติดตาม ผู้ประเมินไม่สามารถให้คำมั่นว่าจะส่งเอกสารทันเวลา ให้หารือกับ อนุกรรมการฯ เพื่อขอเปลี่ยนผู้ประเมิน และดำเนินงานแจ้งผู้ขอรับการประเมินเพื่อให้ทราบความก้าวหน้าในการดำเนินการ

- ในกรณีที่ผู้ประเมิน 2 ท่านมีความเห็นไม่ตรงกัน ฝ่ายเลขานุการฯ จะส่งให้ผู้ประเมินท่านที่ 3 แล้วนำผลมาอภิปรายร่วมกันเพื่อหาข้อสรุป

4. ในกรณีที่ต้องมีการแก้ไขหรือขอข้อมูลเพิ่มเติม

- ฝ่ายเลขานุการฯ จะแจ้งให้ผู้ขอรับการประเมินรับทราบเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อมูล โดยไม่ต้องผ่านอนุกรรมการฯ ภายใน 7 วัน

- เว้นแต่บางกรณีที่ผลการประเมินมีปัญหามาก หรือมีแนวโน้มว่าจะส่งผลกระทบต่อเชิงลบ ให้ขอหารือกับ คณะอนุกรรมการฯ ก่อนส่งผลประเมินคืนให้กับผู้ขอรับการประเมิน

- ผู้ขอรับการประเมินจะต้องแก้ไขหรือส่งข้อมูลเพิ่มเติมคืนภายใน 4 สัปดาห์ หากพ้นกำหนด ผู้ขอรับการ ประเมินต้องสมัครขอรับการประเมินใหม่

- หากผลการประเมินต่ำกว่าระดับที่ผู้ขอรับการประเมินแสดงความจำนง จะสรุปรับรองผลการประเมิน ตามที่ผู้ประเมินให้ความเห็น

5. การประกาศผลรับรองสมรรถนะจากผู้ประเมิน จะต้องผ่านการพิจารณาและรับรองจากคณะกรรมการ 2 ชุด โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

- ฝ่ายเลขาฯ นำเข้าที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ เพื่อพิจารณาผลประเมิน

- ส่งผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ให้คณะกรรมการบริหารสมาคม ควอท. รับรองผล เมื่อ คณะกรรมการบริหารสมาคมฯ เห็นชอบ จะออกประกาศนียบัตรรับรองให้แก่ผู้ขอรับการประเมิน

การส่งผลการประเมินจะดำเนินการให้ทันการประชุมคณะกรรมการบริหารที่มีการประชุมทุก 2 เดือน ฝ่ายเลขาฯ อาจเชิญคณะอนุกรรมการฯ ประชุมวาระพิเศษเพื่อพิจารณาผลประเมินให้ทันกับการประชุม คณะกรรมการบริหารสมาคมฯ

6. การแจ้งผลให้ผู้ขอรับการประเมิน

- ส่งจดหมายแจ้งผลการประเมินพร้อมทั้งจุดแข็งและโอกาสที่จะพัฒนา และประกาศนียบัตรการรับรอง ระดับสมรรถนะอาจารย์ (ดังภาพ) ให้แก่ผู้ขอรับการประเมิน

- ผู้ขอรับการประเมินจะทราบผลภายใน 3 - 6 เดือน หลังจากการชำระค่าธรรมเนียม

ภาคผนวก

เทคนิคการเขียนการขอประเมิน Thailand-PSF

แนวทางการเขียนเพื่อสมัคร Thailand PSF
ฉบับ “คู่มือ”

โดย

รศ.ดร.ธนิศา เลิศพรกุลรัตน์

SFHEA (UKPSF)

ST-THPSF (Thailand PSF Level3)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

*เรียบเรียงจากความเข้าใจและประสบการณ์การบรรยาย
เพื่อเป็นแนวทางการเขียน ให้กับผู้สมัคร Thailand PSF*

เรียบเรียงครั้งแรกเมื่อ 16 เมษายน 2568

คำอธิบายการใช้เอกสารฉบับนี้

- แนวทางการเขียนฉบับนี้ “ไม่ใช่คู่มือ” แต่ผู้เขียนขอเรียกว่า เป็น “คู่มือใจ” ที่ใช้ประกอบกับคู่มือการขอรับการประเมิน ของสมาคม ควอท ฉบับปรับปรุง กุมภาพันธ์ 2568 จากเว็บ <https://www.thailandpod.org>
- เอกสารฉบับนี้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทำความเข้าใจเกณฑ์ สำหรับผู้ที่สนใจสมัครขอรับการรับรอง Thailand PSF
- การใช้ภาษาในเอกสารนี้ บางแห่งอาจเป็นภาษาพูดที่เข้าใจได้ง่าย โดยเป็นการเรียบเรียงจากประสบการณ์ของผู้เขียนเอง
- ไม่ใช่ตาราง ไม่ใช่รูปภาพ ไม่ใช่ bullet
- ต้องเขียนลักษณะ Reflect ไม่ใช่ Describe

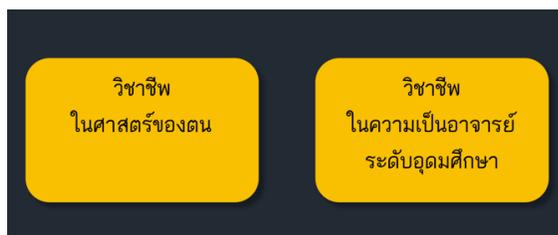
เทคนิคการเขียนแบบ Reflect คือ เขียนเพื่อตอบ 3 คำถามนี้

1. What you did? หมายถึง เล่าให้ผู้อ่านฟังว่า ที่ผ่านมาเราได้จัดการเรียนการสอนอย่างไร ประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างไร เป็นต้น
  2. Why you did it? หมายถึง ต้องอธิบายให้ผู้อ่านเข้าใจด้วยว่า ทำไมเราจึงทำสิ่งนั้น เช่น ที่เราจัดกิจกรรมการสอนแบบนี้ เพราะจากงานวิจัยเรื่อง ... หรือจากทฤษฎี ... กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมแบบนี้จะช่วยส่งเสริมหรือพัฒนาผู้เรียนในด้าน .... / หรือเราได้แนวคิดนี้จากการฟังบรรยายในงานประชุมวิชาการ เป็นต้น
  3. What the impact was? หมายถึง เมื่อเล่าถึงสิ่งที่เราทำแล้ว บอกเหตุผลแล้ว ต้องบอกด้วยว่า ผลที่เกิดขึ้นคืออะไร เช่น ช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านใด อย่างไร หรือ ช่วยให้เราเองมีพัฒนาการด้านการสอนอย่างไร เป็นต้น
- ระดับของ Thailand PSF แบ่งเป็น 4 ระดับ ผู้สมัครควรศึกษาคำอธิบายใน คู่มือการขอรับการประเมิน โดยในเอกสารฉบับนี้ จะอธิบายระดับต่าง ๆ ของความเป็น “อาจารย์มืออาชีพ” ด้วยภาษาง่าย ๆ คือ
    1. Level 1: Fellow Teacher (FT-THPSF) เป็นอาจารย์ที่สอนได้ดี มีคุณภาพ ครบทุกมิติของ PSF
    2. Level 2: Professional Teacher (PT-THPSF) มีทุกคุณสมบัติของระดับที่ 1 และไม่ได้สอนเก่งเพียงลำพัง แต่ต้องมีบทบาทร่วมมือกับเพื่อนอาจารย์ในการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนของคณาจารย์ในศาสตร์เดียวกัน (เพื่อนอาจารย์ หมายถึง อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา หากท่านไปพัฒนาครูประถม ครูมัธยม จะไม่ใช่ในบริบทของ PSF นี้)

3. Level 3: Scholarly Teacher (ST-THPSF) มีทุกคุณสมบัติของระดับที่ 1 และ ระดับที่ 2 และ ต้องมีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ข้ามศาสตร์ ทำวิจัยในชั้นเรียน และพัฒนาคณาจารย์ข้ามศาสตร์ (เพื่อนอาจารย์ หมายถึง อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา หากท่านไปพัฒนาครูประถม ครูมัธยม จะ ไม่ใช่ในบริบทของ PSF นี้)

4. Level 4: Mastery Teacher (MT-THPSF) มีทุกคุณสมบัติของระดับที่ 1 ระดับที่ 2 และ ระดับที่ 3 และต้องมีบทบาทในการเป็นผู้นำ กำหนดนโยบาย ผลักดันยุทธศาสตร์ ระดับชาติ หรือนานาชาติ

- การประเมินตนเองว่าจะขอรับการรับรอง Level ไต ขอให้ประเมินจากผลงานด้านการสอนของตนเอง บางท่านอาจมีตำแหน่งบริหารระดับสูง บางท่านมีประสบการณ์สอนมานาน อาจไม่ได้เป็นสิ่งชี้วัดว่าท่านจะได้รับการรับรองในระดับที่สูง ในขณะที่อาจารย์บางท่าน ไม่ได้มีตำแหน่งบริหาร และมีประสบการณ์สอนในระดับหนึ่ง แต่อาจมี “ผลงานด้านการสอน” มากมาย ก็สามารถขอรับการรับรองใน Level 3 ได้ ซึ่งผู้เขียนเองตอนที่ขอรับรอง UKPSF และได้รับการรับรอง Senior Fellow ผู้เขียนก็ไม่ได้มีตำแหน่งบริหารใด ๆ
- PSF ไม่ใช่สิ่งชี้วัดว่าใครเก่งหรือไม่เก่ง แต่ PSF คือ “เครื่องมือ” และ “แนวทาง” เพื่อให้อาจารย์พัฒนาตนเองด้าน “ความเป็นครู”
- ผู้เขียนมักพูดประกอบการบรรยายเสมอว่า “มีของแล้วค่อยเขียน” หมายถึง เราควรพัฒนาตนเองตามกรอบสมรรถนะนี้ ให้เรา “มีของ” เมื่อเรามีของแล้ว เราจะเขียนสะท้อนผลงานของเราได้ไม่ยาก บางท่านอาจนึกแย้งอยู่ในใจ บางท่านก็แย้งออกมาอกใจว่า ทุกคนมีของอยู่แล้ว หากได้ยื่นด้วยตัวเอง ผู้เขียนจะอธิบายเพิ่มเติม แต่โดยมาก คนที่แย้งคือคนที่ยังไม่ได้ฟังหรือยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของ PSF และคิดว่า PSF คือภาระอีกอย่างของอาจารย์
- ผู้เขียนมักใช้รูปด้านล่างนี้ เพื่ออธิบาย PSF เสมอว่า สิ่งที่อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องมีคือสองก้อนนี้ ซึ่งอาจารย์ทุกท่านเรียนจบมา ทำวิจัย หลายท่านมีผลงานตีพิมพ์มากมาย นั้นแสดงว่า ท่านมีก้อนซ้าย แต่หากผู้เรียนพูดถึงท่านว่า อาจารย์ท่านนี้เก่งมากกกก แต่สอนไม่ค่อยรู้เรื่อง สอนไม่น่าสนใจ นั้นแสดงว่า ท่านยังขาดก้อนขวา ซึ่ง PSF คือคำตอบ

คำอธิบายแต่ละองค์ประกอบย่อย

ความรู้ (Knowledge) ประกอบด้วย 2 มิติ

1.1 ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาของตน

หมายถึง ความรู้ในศาสตร์ที่เรียนจบมาหรือศาสตร์ที่เป็นความเชี่ยวชาญของตนเองที่นำมาใช้กับการสอนในปัจจุบัน

Level 1

ร1.1.1 อธิบายแนวคิด และหลักการสำคัญของวิชาที่สอน พร้อมทั้งการประยุกต์ใช้

- ต้องแสดงให้เห็นว่า เรามีความเข้าใจในสาระสำคัญของวิชาที่สอน และสามารถอธิบายพร้อมเชื่อมโยงสู่การใช้งานจริงได้

ร1.1.2 จัดลำดับและเชื่อมโยงหัวข้อที่สอนได้อย่างเป็นระบบ

- ข้อนี้นี้ให้ถึงเวลาที่ใส่เนื้อหาการสอนลงใน มคอ.3 และไม่ใช่เพียงการอธิบายลำดับของหัวข้อที่สอน แต่ควรอธิบายด้วยว่า เหตุใดเราจึงสอนหัวข้อหนึ่งก่อนอีกหัวข้อหนึ่ง เพื่อเป็นการแสดงว่าเราสามารถเชื่อมโยงหัวข้อที่สอนได้อย่างเป็นระบบ หรือลองนึกถึงว่า หากเทอมหน้าเราเปิดวิชาใหม่ เราจะจัดลำดับหัวข้อที่สอนอย่างไร หากเราตอบว่า เราจัดลำดับหัวข้อตามในหนังสือที่เราอ่านมา ก็แสดงว่า ตัวเราเองยังไม่สามารถอธิบายข้อนี้ได้
- หากใครเป็นผู้ออกแบบหลักสูตร อาจศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการออกแบบเนื้อหาแบบ spiral curriculum เป็นต้น

Level 2

ร1.1.3 ติดตามองค์ความรู้ที่ทันสมัย วิเคราะห์และนำมาใช้อย่างเหมาะสม

- การเป็นผู้สอนที่ดี ต้องมีการติดตามองค์ความรู้ในศาสตร์ของตนอย่างสม่ำเสมอ (ผู้เขียนมักยกตัวอย่างประกอบการบรรยายเสมอว่า เคยเห็นใครที่สอนด้วยสไลด์หรือเอกสารประกอบการสอนเดิม ๆ มาหลายปี แล้วให้เหตุผลที่ไม่ปรับสไลด์เลยว่า ก็หลักการและทฤษฎีเหมือนเดิม ไม่มีอะไรเปลี่ยน) การติดตามองค์ความรู้ อาจทำได้โดย เข้าร่วมอบรม เข้าร่วมการประชุมวิชาการ อ่านงานวิจัย เป็นต้น และต้องเขียนให้เห็นว่า เราวิเคราะห์ความรู้ที่ได้ และนำมาใช้กับการสอนของเราได้อย่างไร

ร1.1.4 ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เพื่อนอาจารย์ในสาขาวิชาหรือหน่วยงาน

- เมื่อตัวเราเอง มีการติดตามองค์ความรู้ที่ทันสมัยแล้ว เราควรถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเพื่อนอาจารย์ด้วย เช่น เราสอนวิชาบัญชี แล้วเราไปอบรมเรื่องการใช้ AI ในการทำบัญชี เราได้วิเคราะห์และนำความรู้มาใช้ในการสอนในวิชาของเราแล้ว (ข้อ 1.1.3) เราควรถ่ายทอดต่อให้ผู้อื่นในสาขาวิชาของเราด้วย อาจจะเป็นการถ่ายทอดผ่านกระบวนการ KM ที่จัดขึ้นในสาขาวิชา หรือในที่ประชุมคณะ มีวาระการประชุมให้ผู้ที่ไปอบรมพัฒนาตนเอง มาถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับให้เพื่อนอาจารย์ฟัง หรืออาจเป็นการถ่ายทอดในลักษณะการเล่าให้ฟัง โดยเราควรเขียนให้เห็นถึง Impact จากการถ่ายทอดของเราด้วย ว่ามีเพื่อนอาจารย์เข้าใจ อภิปราย และนำไปใช้ในการสอนของตนอย่างไร

Level 3

ร1.1.5 ประเมินแนวคิด หลักการสำคัญในศาสตร์ของตน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างองค์ความรู้ใหม่

ร1.1.6 เชื่อมโยงความรู้ในศาสตร์ของตนกับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง

ร1.1.7 ให้คำปรึกษา ชี้แนะ ความรู้ในศาสตร์ของตนแก่อาจารย์ในองค์กร

Level 4

ร1.1.8 สร้างองค์ความรู้ใหม่ของศาสตร์ที่สอน

ร1.1.9 คาดการณ์หรือประเมินทิศทางความก้าวหน้าของศาสตร์ที่สอน

1.2 ความรู้ในศาสตร์การสอนและการเรียนรู้

ผู้สอนที่ดีควรมีความรู้ทั้งในศาสตร์ของตน และศาสตร์การสอนและการเรียนรู้ (Teaching and Learning) แม้ตนเองจะไม่ได้เรียนจบด้านครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ แต่ความเป็นครูนั้นหมายถึง เราจะต้องเข้าใจจิตวิทยาที่ส่งผลต่อการสอนและการเรียนรู้ เราต้อง “สอนเป็น” “สอนแล้วผู้เรียนอยากเรียน”

Level 1

ร1.2.1 อธิบายจิตวิทยาการเรียนรู้ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้

- ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาเรื่อง “จิตวิทยาการเรียนรู้” และ “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้” เพราะผู้เรียนมี Learning styles ที่แตกต่างกัน ท่านที่สอนมานาน ๆ มักจะพบว่า ผู้เรียนยุคนี้ ต่างกับผู้เรียนเมื่อสิบปีที่แล้ว หรือ การสอนวิชาเดิมกับผู้เรียนปี 1 ปีนี้ กับ ปี 1 ปีที่แล้ว ก็มีความแตกต่างกัน
- เมื่อเราเข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้ จะทำให้เราเข้าใจผู้เรียน และทำให้เราสอนได้ดีขึ้น

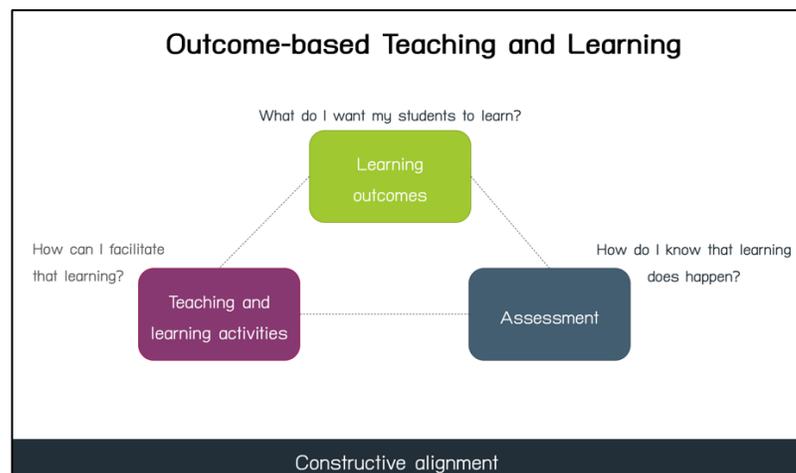
- มีหลายทฤษฎีที่อธิบาย จิตวิทยาการเรียนรู้ อยู่ที่เรานำทฤษฎีใดมาใช้ที่เหมาะสมกับบริบทของเราและ ผู้เรียน เช่น Behaviorism มองผู้เรียนที่การตอบสนองด้วยพฤติกรรมที่ดี การเสริมแรงทางบวก จะช่วย กระตุ้นพฤติกรรมที่ดีของผู้เรียนได้ จึงทำให้เรานำแบบการสอนด้วยการนำแนวคิด Gamification มา ใช้ เพื่อสร้าง Engagement in learning ในชั้นเรียน (จะทำให้เราเขียนร้อยเรียงไปในเรื่องสมรรถนะการ ออกแบบการสอนได้)
- ผู้เขียนมักยกตัวอย่างประกอบการบรรยายเสมอว่า ทำไมเด็ก ๆ หรือ แม้แต่เราเองถึง “ติดซีรีส์เกาหลี” หรือ “ติดเกม” แต่ทำไม “ไม่ติดเรียน” หากเราลองวิเคราะห์จะพบว่า

ซีรีส์เกาหลี	การสอนของเรา
ภาพสวย	สื่อการสอนที่เราใช้/ slides ของเราสวยงามหรือไม่
เนื้อหาน่าสนใจ น่าติดตาม	เนื้อหาการสอน น่าสนใจ น่าติดตามหรือไม่
นักแสดงหล่อ สวย แต่งตัวดี ทำให้น่ามอง	ผู้สอนมีบุคลิกภาพที่ดี ใช้ภาษาที่เหมาะสมหรือไม่

เป็นตัวอย่งการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ แบบที่ไม่ได้ยึดตามทฤษฎีใด แต่มองตามความเป็นจริง

ร1.2.2 ระบุวิธีการเรียนรู้และวิธีวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับผลการเรียนรู้และกลุ่มผู้เรียน

- การร้อยเรียง เพื่อเล่าเรื่องที่ดี ผู้เขียนแนะนำให้ เริ่มที่กล่าวถึง ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes: LO) จากนั้นกล่าวถึง วิธีการจัดการเรียนรู้ และ วิธีวัดและประเมินผล

- ตัวอย่างของการจะตอบโจทย์คำว่า “ที่เหมาะสมกับผลการเรียนรู้” เช่น หากต้องการสอนให้เด็กสามารถ ชี้จักรยานได้นั้น อาจารย์จะระบุวิธีการเรียนรู้ และวิธีวัดและประเมินผลได้ตามนี้

“ผลลัพธ์การเรียนรู้ในรายวิชานี้ คือ 1) ผู้เรียนสามารถอธิบายส่วนประกอบต่าง ๆ ของจักรยานได้ถูกต้อง ซึ่งเป็น Cognitive domain ข้าพเจ้าจัดการเรียนรู้ ด้วยการสอนแบบบรรยาย เน้นให้ผู้เรียนจดจำส่วนประกอบต่างๆ ของจักรยานผ่านการเล่นบัตรคำ โดยมีวิธีวัดและประเมินผล คือ การสอบวัดความรู้อย่างแบบทดสอบจำนวน 10 ข้อ และ Oral Exam คือ การให้ผู้เรียนสุ่มหยิบภาพอะไหล่จักรยานที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ให้ แล้วบอกว่าอะไหล่ชิ้นนี้ใช้ทำอะไรพร้อมกับอธิบายลักษณะการทำงานให้ถูกต้อง และ 2) ผู้เรียนสามารถขี่จักรยานได้ถูกต้องตามกฎจราจร ซึ่งเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ด้าน Psychomotor domain ข้าพเจ้าใช้วิธีการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนฝึกขี่จักรยานในพื้นที่ที่จำลองสถานการณ์จริงบนท้องถนน และมีวิธีวัดและประเมินผล คือ การให้ผู้เรียนขี่จักรยานในสถานการณ์จำลองต่างๆ ให้ถูกต้องตามกฎจราจร โดยผู้สอนประเมินผลด้วย Scoring Rubrics (ร1.2.2)”

- สังเกตว่าเกณฑ์ข้อนี้ ใช้คำว่า “ที่เหมาะสมกับผลการเรียนรู้และกลุ่มผู้เรียน” ผู้เขียนมักเน้นคำว่า “กลุ่มผู้เรียน” ประกอบการบรรยายเสมอ เช่น การสอนวิชาเดียวกันกับผู้เรียนคนละกลุ่ม คนละเทอม หรือคนละปีการศึกษา ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ เพื่อนำมาระบุวิธีการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินที่สอดคล้องกับ Learning Styles ของผู้เรียน

Level 2

ร1.2.3 วิเคราะห์ภูมิหลังและศักยภาพของผู้เรียนเพื่อนำไปออกแบบกระบวนการเรียนรู้

- ใน Level 1 จะเป็นการระบุปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ แต่สำหรับ Level 2 จะเป็นการ “วิเคราะห์” ภูมิหลังและศักยภาพของผู้เรียน เช่น พื้นฐานทางวิชาการของผู้เรียน บริบทด้านสังคม วัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อของผู้เรียนและครอบครัว ทักษะ ความสนใจ รวมถึงความพร้อมทางด้านจิตใจ หรือภาวะทางอารมณ์ของผู้เรียน
- สามารถยกตัวอย่างลักษณะในภาพรวมทั้งชั้นเรียน หรือ ยกตัวอย่างลักษณะที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนบางกลุ่ม หรือ บางคน ได้
- ต้องเขียนแสดงให้เห็นถึงการวิเคราะห์ เพื่อนำไปออกแบบกระบวนการเรียนรู้ เช่น เราปรับเนื้อหา หรือวิธีสอนให้เหมาะกับกลุ่มผู้เรียนอย่างไร เราแบ่งกลุ่มหรือจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงศักยภาพของแต่ละกลุ่ม หรือแต่ละคนอย่างไร โดยสามารถเล่าถึง Impact ที่เกิดขึ้นได้ว่า เราออกแบบกระบวนการเรียนรู้ตามการวิเคราะห์แล้ว ส่งผลดีต่อผู้เรียนอย่างไร เช่น

“ก่อนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชานี้ ข้าพเจ้าได้สำรวจศักยภาพพื้นฐานของผู้เรียนโดยใช้แบบสอบถามและการสนทนา จึงทราบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นเคยกับการคิดวิเคราะห์ จึงออกแบบกิจกรรม Discussion-Based Learning ที่เน้นการตั้งคำถามเชิงลึก และมีตัวอย่างสถานการณ์จริงให้

อภิปรายร่วมกัน ผลที่ได้คือ นิสิตกล้าแสดงความคิดเห็นและสามารถยกเหตุผลประกอบการตอบได้ดีขึ้น
อย่างเห็นได้ชัด (ร1.2.3)”

**ร1.2.4 แนะนำและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลแก่เพื่อนอาจารย์ใน
สาขาวิชาหรือหน่วยงาน**

- เขียนเพื่อแสดงให้เห็นว่า เรามีบทบาทในการแนะนำหรือแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้และ
การประเมินผล แก่เพื่อนอาจารย์ในสาขาวิชาเดียวกันหรือหน่วยงานเดียวกัน ที่เป็นศาสตร์เดียวกัน
- การแลกเปลี่ยน/แนะนำเหล่านั้น ควรเกิดจากประสบการณ์จริงของผู้สมัคร และเน้นให้เกิดการเรียนรู้
ร่วมกัน
- สิ่งที่ทำควรมี Impact ต่อการพัฒนาคุณภาพการสอนของเพื่อนอาจารย์

Level 3

ร1.2.5 ประเมินวิธีการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

ร1.2.6 บูรณาการการจัดการเรียนการสอนระหว่างวิชา หรือศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง

ร1.2.7 ถ่ายทอด หรือ ให้คำปรึกษา หรือชี้แนะวิธีการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลแก่อาจารย์ในองค์กร

Level 4

**ร1.2.8 สร้างความรู้หรือนวัตกรรมในศาสตร์การสอน และการจัดการเรียนรู้ หรือ ถ่ายทอดหรือให้คำปรึกษา หรือ
ชี้แนะ วิธีการจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลในระดับชาติหรือนานาชาติ**

สมรรถนะ (Competencies) ประกอบด้วย 4 มิติ

2.1 ออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวถึงการออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในลักษณะเล่าถึง What you did? Why you did it? What the impact was?

Level 1

ส2.1.1 ออกแบบกิจกรรม และการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้

- เขียนถึงการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การอภิปราย การโต้เถียง การทำโครงการ การใช้กรณีศึกษา การทดลอง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ต้องสอดคล้องกับ LO และกล่าวถึงการเลือกใช้เทคโนโลยี เช่น Kahoot/ Mentimeter/ Quizizz/ LMS อย่างเหมาะสม เพื่อสนับสนุนหรือเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ เชื่อมโยงให้เห็นว่า ทำไมกิจกรรมที่เราออกแบบ และเทคโนโลยีที่เราใช้ จึงสอดคล้องกับ LO ไม่ใช่เลือกใช้เพราะทันสมัย หรือสะดวก
- ตัวอย่าง

“ในรายวิชาการวางแผนการตลาด ข้าพเจ้าได้ออกแบบกิจกรรม Simulation ให้ผู้เรียนวิเคราะห์แผนธุรกิจจริง โดยใช้ Google Slides เป็นเครื่องมือจัดทำ Pitch Deck ซึ่งสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ “วิเคราะห์สถานการณ์และเสนอแผนกลยุทธ์ทางการตลาดได้” การใช้เทคโนโลยีนี้ช่วยให้ผู้เรียนฝึกการนำเสนอในแบบมีอาชีพ และสามารถประเมินตนเองร่วมกับเพื่อนได้จากการนำเสนอจริงในห้องเรียน (ส2.1.1)”

ส2.1.2 ประสานงานกับผู้สอนร่วมในรายวิชา (ถ้ามี) ในการออกแบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

- หากเป็นวิชาที่สอนร่วมกับผู้สอนท่านอื่น ให้กล่าวถึงการประสานงานร่วมกัน การนัดประชุมเพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน

Level 2

ส2.1.3 ประเมินการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาการจัดการเรียนรู้

- เป็นเกณฑ์ที่มุ่งให้ผู้สอน ไม่เพียงแต่ออกแบบการเรียนรู้ แต่ต้องประเมินและปรับปรุงการออกแบบนั้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการ
- การประเมินการออกแบบการจัดการเรียนรู้ อาจทำได้โดย

- รับฟัง Feedback จากผู้เรียน เช่น หลังจากจบกิจกรรมการสอน (ไม่ต้องรอให้จบเทอม) ผู้สอนแจกกระดาษเปล่าให้ผู้เรียนเขียนความรู้สึกที่มีต่อกิจกรรม ทั้งความประทับใจและสิ่งที่ต้องการให้ปรับปรุง โดยไม่ต้องระบุชื่อผู้เรียน (Anonymous) หรือผู้สอนสร้าง Google Form/ MS Form เพื่อให้ผู้เรียนแสดงความรู้สึกที่มีต่อกิจกรรม โดยไม่ระบุชื่อผู้ตอบ
- พิจารณาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ (ผลการ Quiz ท้ายคาบ หรือ ผลสอบ เป็นต้น) แล้วพบว่า ผู้เรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ไม่ตรงตามเป้าหมาย จึงมีการออกแบบกิจกรรมใหม่ หรือ ปรับการใช้เทคโนโลยี เนื่องจากผู้เรียนมีปัญหาในการใช้งาน
- พูดคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อนอาจารย์

- ตัวอย่าง

“ภายหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย Project-Based Learning ข้าพเจ้าสังเกตว่าผู้เรียนบางส่วนยังไม่สามารถเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ได้ ข้าพเจ้าจึงใช้แบบประเมินท้ายบทเรียนพร้อมสัมภาษณ์ผู้เรียนเพื่อวิเคราะห์ข้อจำกัด พบว่าผู้เรียนต้องการตัวอย่างที่ชัดเจนมากขึ้น ในภาคเรียนถัดมา ข้าพเจ้าได้เพิ่มกิจกรรมวิเคราะห์ตัวอย่างชิ้นงานต้นแบบก่อนลงมือพัฒนาจริง ส่งผลให้ผลงานของผู้เรียนมีความสมบูรณ์และตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้มากยิ่งขึ้น (ส2.1.3)”

ส2.1.4 มีส่วนร่วมในการพัฒนาการออกแบบการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนอาจารย์ในสาขาวิชาหรือหน่วยงาน

- ใน Level 2 จะต้องแสดงให้เห็นว่า เรามีการทำงานร่วมกับเพื่อนอาจารย์ในการพัฒนาแผนการสอน พัฒนารายวิชา หรือพัฒนาหลักสูตร เช่น การออกแบบ LO ร่วมกัน การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกัน มีการแชร์ Good Practice หรือเป็นผู้แนะนำเพื่อนอาจารย์ให้ปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น
- ตัวอย่างการมีส่วนร่วมในเกณฑ์ข้อนี้ เช่น การร่วมพัฒนาแนวทางการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป การเป็นกรรมการหรือทีมออกแบบหลักสูตรใหม่ร่วมกับคณะ การสอนแบบ Team ที่ต้องมีการออกแบบแผนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน การเสนอแนะแอปพลิเคชันใหม่ หรือแนวทางใหม่ในการใช้เทคโนโลยี ให้เพื่อนอาจารย์นำไปใช้ การร่วมจัดทำคู่มือการสอนหรือแนวทางการประเมินวิชาร่วมกับเพื่อนอาจารย์ เป็นต้น

Level 3

ส2.1.5 มีส่วนร่วมในการพัฒนาการออกแบบการเรียนรู้ร่วมกับอาจารย์ในต่างสาขาวิชา หรือ เป็นวิทยากรในด้านการออกแบบกิจกรรมและเทคโนโลยีการเรียนรู้ในต่างสาขาวิชา หรือ สถาบันอื่นนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้

Level 4

ส2.1.6 เป็นผู้นำการออกแบบการเรียนรู้ในต่างศาสตร์

ส2.1.7 เป็นวิทยากรในด้านการออกแบบกิจกรรมและเทคโนโลยีการเรียนรู้ในต่างศาสตร์

2.2 ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เกณฑ์ข้อนี้เป็น “รากฐานสำคัญ” ของผู้สอนมืออาชีพ ที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการสร้างความรู้ของตนเอง มากกว่าจะเรียนแบบบรรยายและรับฟังจากผู้สอนเพียงอย่างเดียว

Level 1

ส2.2.1 จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

- อธิบายถึงการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ ตั้งคำถาม ลงมือปฏิบัติ และสะท้อนผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนทำหน้าที่เป็น Facilitator ที่อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน ไม่ใช่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เท่านั้น
- เชี่ยวชาญถึงกิจกรรม Active Learning ต่าง ๆ ที่ใช้ในชั้นเรียน เช่น การอภิปรายกลุ่ม การใช้ PBL การใช้เทคนิค Think-Pair-Share เป็นต้น เพื่อให้เห็นถึงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- ผู้เขียนมักอธิบายเพิ่มเติมประกอบการบรรยายเกี่ยวกับ Active Learning เสมอว่า ผู้สอนหลายท่านจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning แต่ไม่ทราบว่า กระบวนการที่ตนเองใช้นั้น มีชื่อเรียกว่าอะไร ขอให้ท่านคิดตามว่า ภาษาอังกฤษใช้คำว่า Learning ไม่ได้ใช้คำว่า Studying เพราะการที่ผู้เรียนมาเข้าเรียนเรียกว่ามา Study แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้เรียนทุกคนจะได้ Learn เพราะการ Learn เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง เชื่อมโยงความรู้ได้ด้วยตนเอง ตามทฤษฎี Constructivist ดังนั้นไม่ว่าผู้สอนจะใช้วิธีใดก็ตาม ขอให้อธิบายถึงกระบวนการที่ใช้ และแสดงให้เห็นว่า กระบวนการ

ดังกล่าวนั้น ช่วยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ และทำความเข้าใจเนื้อหา เชื่อมโยงความรู้ด้วยตนเองได้อย่างไร / ในทางตรงกันข้าม หลายคนถามว่า การให้ผู้เรียนทำ Lab ถือเป็น Active Learning หรือยัง ผู้เขียนมักอธิบายเพิ่มเติมเสมอว่า Active Learning อยู่ที่กระบวนการคิด ไม่ใช่แค่ทฤษฎีในเชิง Physical ดังนั้นแม้ผู้เรียนนั่งเฉยๆ แต่ผู้สอนมีกระบวนการกระตุ้นผู้เรียนให้คิด และเห็นพัฒนาการของผู้เรียน ก็เป็น Active Learning หากผู้สอนให้ผู้เรียนทำ Lab แต่มีการกระทำตามขั้นตอนในใบงาน โดยไม่มีกระบวนการกระตุ้นการคิดเลย ก็ไม่เป็น Active Learning

ส2.2.2 จัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา ผลการเรียนรู้ และระดับของผู้เรียน

- เกณฑ์ข้อนี้ ต้องแสดงให้เห็นว่า อาจารย์ไม่ใช่สูตรเดียวในการสอนทุกเรื่อง แต่ต้องมีวิธีการสอนที่เหมาะสมที่สุดกับบริบทของบทเรียนนั้น ๆ
- จัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การบรรยาย การอภิปราย การจำลองสถานการณ์ การใช้บทบาทสมมติ การใช้เกม เป็นต้น
- “เหมาะสมกับเนื้อหา” เช่น ถ้าเนื้อหาซับซ้อนมาก ควรใช้ตัวอย่างประกอบวิธีแก้ปัญหา ถ้าเนื้อหาต้องเน้นการฝึกทักษะ ควรใช้กิจกรรมเพื่อฝึกทักษะ
- “เหมาะสมกับผลการเรียนรู้” เช่น ถ้า LO เน้นการวิเคราะห์ เราต้องใช้กิจกรรมที่เน้นการวิเคราะห์ ไม่ใช่การท่องจำ
- “เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน” เช่น ถ้าผู้เรียนอยู่ปี 1 ก็ใช้กิจกรรมที่เข้าใจง่าย ถ้าผู้เรียนอยู่ปี 4 ก็ใช้สถานการณ์สมมติที่ซับซ้อนมากขึ้น เป็นต้น
- ตัวอย่าง

“ในรายวิชา ‘การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่’ ข้าพเจ้าใช้การสอน 3 รูปแบบ ได้แก่ (1) การบรรยายแนวคิดเบื้องต้นเพื่อเป็นพื้นฐานให้ผู้เรียนเข้าใจ (2) การจำลองสถานการณ์การออกผลิตภัณฑ์ใหม่ผ่านกิจกรรมกลุ่ม และ (3) การใช้ Padlet ซึ่งเป็นกระดานแสดงความคิดเห็นออนไลน์ให้ผู้เรียนโพสต์ไอเดีย พร้อมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ซึ่งรูปแบบการสอนที่หลากหลายนี้ สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ ผู้เรียนต้องสามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ตอบโจทย์ผู้บริโภคได้อย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ผู้เรียนเป็นนิสิตปี 4 ที่พร้อมเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งหลังจบกิจกรรม ผู้เรียนนำเสนอไอเดียผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย พร้อมใช้ข้อมูลเชิงสถิติมาประกอบการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น (ส2.2.2)”

ส2.2.3 ใช้ทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

- ต้องแสดงให้เห็นว่า เราใช้ทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น หนังสือ บทความ เว็บไซต์ วิดีโอ อินโฟกราฟิก โมเดลจำลอง แอปพลิเคชัน หรือ แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ทำให้เห็นภาพชัดเจนขึ้น หรือทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ดีขึ้น หรือเพื่อให้ฝึกใช้เครื่องมือในวิชาชีพ
- ต้องแสดงให้เห็นว่า เราไม่ได้ใช้สื่อการเรียนรู้เพราะจำเป็นต้องใช้ แต่เราเลือกใช้อย่างมีเหตุผล เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ดังนั้นจึงควรเขียนให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของการใช้สื่อ นั้น ๆ ให้สอดคล้องกับ LO ด้วย เช่น

“ในการสอนรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ ข้าพเจ้าใช้สารคดีสั้นเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนของแรงงานในอุตสาหกรรมแฟชั่น เพื่อเปิดประเด็นให้ผู้เรียนอภิปรายประเด็นเชิงจริยธรรม หลังจากดูวิดีโอ ผู้เรียนมีคำถามและข้อคิดเห็นมากมาย และสามารถเชื่อมโยงเนื้อหากับกรณีศึกษาจริงได้ดีขึ้น ข้าพเจ้าพบว่าสื่อวิดีโอช่วยให้เนื้อหาซึ่งเป็นนามธรรม กลายเป็นเรื่องที่คุณเรียนรู้สึก ‘เชื่อมโยง’ และเข้าใจได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น”

ส2.2.4 พิจารณานำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

- เขียนให้เห็นถึง การนำผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ และ ผู้เรียนมีพัฒนาการอย่างไร (Impact) หลังจากที่เราปรับปรุงการจัดการเรียนรู้แล้ว
- ผลการประเมิน อาจนำมาจาก คะแนนสอบ Feedback จากผู้เรียน ผลประเมินรายวิชา หรือการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในชั้นเรียน
- วิเคราะห์ผลการประเมิน ให้พบว่า กิจกรรมหรือสื่อใดส่งผลต่อพัฒนาการของผู้เรียน สิ่งใดที่ทำแล้วไม่ work ควรปรับปรุงให้ดีขึ้น
- อธิบายถึงวิธีการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้นได้อย่างไร เช่น การเปลี่ยนวิธีสอน การลดหรือเพิ่มเวลาในบางกิจกรรม การให้คำชี้แจงที่ชัดเจนขึ้น เป็นต้น

ส2.2.5 ประสานงานการจัดการเรียนรู้กับผู้สอนร่วม (ถ้ามี) อย่างมีประสิทธิภาพ

- หากเป็นวิชาที่สอนร่วมกันกับผู้สอนท่านอื่น ให้กล่าวถึงการประสานงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน เช่น การแบ่งปันแอปพลิเคชันเพื่อใช้งานร่วมกันอย่างไร การประสานการใช้อุปกรณ์ประกอบการทำกิจกรรมระหว่างผู้สอน เป็นต้น

Level 2

ส2.2.6 กำกับดูแลและติดตามพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

- เป็นเกณฑ์ที่เห็นว่า ผู้สอนที่ดีไม่ควรสอนอย่างเดียว แต่ต้องติดตามพัฒนาการของผู้เรียนด้วย เช่น มีการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นระยะ ผ่าน Assignment / Progress report/ หรือการสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน
- ต้องทำอย่าง “เป็นระบบ” เช่น มีบันทึกตารางสรุปความก้าวหน้า มีระบบ LMS ที่ช่วยติดตามการเข้าเรียน การส่งงานของผู้เรียน และมีการช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหา

ส2.2.7 ใช้นวัตกรรมหรือความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ต้องเขียนให้เห็นว่า เรามีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ นวัตกรรม หรือ ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งอาจเป็น เทคโนโลยีใหม่ หรือเป็น วิธีการสอนแบบใหม่ ที่เราคิดค้นหรือปรับใช้เอง (แม้ไม่ใช่เทคโนโลยี)
- นวัตกรรมหรือความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ ต้องไม่ใช่เพียงเพื่อความแปลกใหม่แต่ต้อง ตอบโจทย์ผลการเรียนรู้ อย่างชัดเจน
- ต้องเขียนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการในตัวผู้เรียน เช่น เพิ่มการมีส่วนร่วม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาลึกซึ้งขึ้น
- ผู้เขียนมักยกตัวอย่างประกอบการอธิบายเกณฑ์ข้อนี้ ด้วยการทำให้ Workshop ให้เห็นตัวอย่างของการปรับใช้ เทคนิค Think-Pair-Share มาเพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และประหยัดเวลาในขั้นตอนการ share ด้วยการปรับเทคนิคดังกล่าว เป็น Think-Pair-Share with Avatar technique ด้วยการนำเทคนิคการตั้งชื่อสมมติตามธีมที่ผู้สอนกำหนด เพื่อเพิ่มความสุข และการตอบคำถามแบบปิดบังตัวตนของผู้เรียน ผ่านกระดาน Padlet ซึ่งเป็นเทคนิคการสอนที่มีความคิดสร้างสรรค์ที่ช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมในการตอบคำถามของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี และตอบเกณฑ์ได้หลายเกณฑ์

ส2.2.8 แนะนำและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่เพื่อนอาจารย์ในสาขาวิชาหรือหน่วยงาน

- ต้องเขียนให้เห็นถึงการแนะนำและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่เพื่อนอาจารย์ โดยเขียนให้เห็นถึง Impact ที่เพื่อนอาจารย์ได้รับคำแนะนำจากเราไปแล้วนำไปพัฒนาอย่างไร มีผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดีขึ้นอย่างไร

Level 3

ส2.2.9 ทำงานวิจัยในชั้นเรียน และนำผลมาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

Level 4

ส2.2.10 ผลักดันให้เกิดนโยบายหรือกลยุทธ์ระดับองค์กรที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ หรือ เป็นผู้นำ หรือผู้สร้างนวัตกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับชาติหรือนานาชาติ

2.3 เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

ขอให้สังเกตว่า ด้านนี้จะมีสองประเด็นที่สำคัญคือ เรื่องบรรยากาศการเรียนรู้ และ เรื่องการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งทั้ง Level 1 และ Level 2 ก็จะมีสองประเด็น แต่มีความลึกซึ้งมากขึ้นตาม Level

Level 1

ส2.3.1 จัดบรรยากาศการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมจากผู้เรียน

- เขียนอธิบายถึง การที่เราสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น บรรยากาศที่เป็นมิตร ปลอดภัย กล้าคิด กล้าถาม ไม่ใช่บรรยากาศที่กดดัน ผู้เรียนไม่กล้าตอบคำถามเพราะกลัวผิด กลัวถูกตำหนิ ผู้สอนควรจัดบรรยากาศโดยการมีส่วนร่วมจากผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการพูด การแสดงความคิดเห็น การซักถาม หรือการร่วมทำกิจกรรม
- สามารถเขียนถึง Cooperative Learning Environment ได้

ส2.3.2 ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนในการพัฒนาการเรียนรู้

- เน้นบทบาทของผู้สอนในฐานะ “ผู้สนับสนุน” หรือ “โค้ช” ที่คอยให้คำปรึกษา/แนะแนวผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาได้ต่อเนื่อง ไม่ใช่แค่การสอนตามเนื้อหาแล้วจบ เช่น การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามาขอคำปรึกษา มีการนัดหมายพูดคุยนอกเวลา ตอบคำถามผ่านไลน์ อีเมล หรือ ระบบ LMS มีการให้คำปรึกษาในเชิงการพัฒนาการเรียนรู้ ที่ไม่ใช่เพียงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น แนะนำแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม แนะนำวิธีฝึกฝนทักษะเฉพาะ

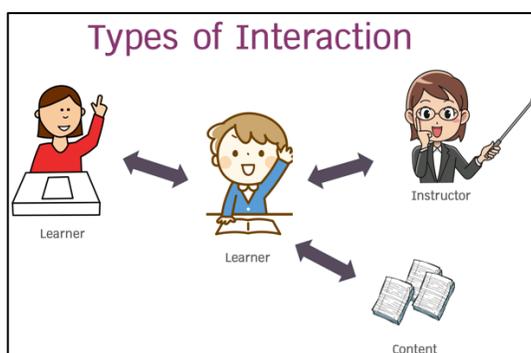
- ตัวอย่าง

“ในรายวิชาทักษะการนำเสนอ ข้าพเจ้าสังเกตว่าผู้เรียนหลายคนยังขาดความมั่นใจในการพูดหน้าชั้นเรียน จึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมาขอคำปรึกษานอกเวลาเรียน โดยเฉพาะในช่วงก่อนวันนำเสนอข้าพเจ้าให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล ทั้งเรื่องเนื้อหา วิธีการพูด เทคนิคการใช้สายตาและภาษากาย รวมถึงให้ผู้เรียนซ้อมพูดและบันทึกวิดีโอเพื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกัน ผลที่เกิดขึ้นคือ ผู้เรียนสามารถปรับปรุงการพูดได้ชัดเจนขึ้น และแสดงความมั่นใจในวันนำเสนอจริงมากขึ้น จากแบบประเมินรายวิชา 92% ของผู้เรียนให้คะแนนว่า ‘ได้รับการสนับสนุนในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้เป็นรายบุคคล’ (ส2.3.2)”

Level 2

ส2.3.3 จัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน

- สังเกตว่า ข้อ 2.3.3 จะมีความแตกต่างกับข้อ 2.3.1 ใน Level 1 ตรงที่ Level 1 เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสอน แต่ใน Level 2 จะเน้นที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมกันเอง
- เน้น Interaction ระหว่าง ผู้เรียนกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้จากกันและกัน (Peer-to-Peer Learning) สร้างวัฒนธรรมการช่วยเหลือ แบ่งปันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนด้วยกัน

- ผู้สอนมีบทบาทเป็น Facilitator ทำหน้าที่ออกแบบและสนับสนุนการ Interaction ระหว่างผู้เรียน

ส2.3.4 วินิจฉัยปัญหาของผู้เรียนและช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสมและทันเวลา

- ต้องเขียนเพื่อแสดงให้เห็นว่า เราสามารถ “วินิจฉัย” ปัญหาของผู้เรียนได้ นั่นคือ สามารถสังเกตและวิเคราะห์ ปัญหาของผู้เรียนได้เอง โดยไม่รอให้ผู้เรียนมาร้องขอให้ช่วยเหลือ เช่น สังเกตเห็นพฤติกรรมของผู้เรียน (บางคน) ว่าจะมีความเฉื่อยชา ขาดการส่งงานบ่อย ได้คะแนนลดลง หลับในเวลาเรียนจนผิดปกติ หรือ สังเกตว่า ผู้เรียนไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียน เราต้องให้ความช่วยเหลือเชิงรุกได้อย่างเหมาะสม

และทันเวลา เช่น พุดคุยเป็นการส่วนตัว ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญ (เช่น อาจารย์ที่ปรึกษา นักจิตวิทยา เป็นต้น) ปรับวิธีการสอนให้เฉพาะกลุ่ม ช่วยแนะนำแหล่งทุนสำหรับเรียน มีการติดตามไม่ปล่อยให้ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นกระทบการเรียน

- ตัวอย่าง

“ในรายวิชาการวิเคราะห์ข้อมูล ข้าพเจ้าสังเกตเห็นว่าผู้เรียนคนหนึ่งมีพฤติกรรมเฉื่อย ไม่ส่งงาน เข้าเรียน สายและขาดเรียนบ่อย เมื่อตรวจสอบกลางภาคพบว่าทำคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มมาก ข้าพเจ้าจึงนัดพุดคุยรายบุคคล และพบว่าผู้เรียนมีปัญหาด้านสุขภาพจิตเพราะยังปรับตัวกับการเรียนในมหาวิทยาลัยไม่ได้ และผู้เรียนไม่เข้าใจพื้นฐานการใช้โปรแกรม MS Excel ข้าพเจ้าจึงจัดคู่เรียน (Peer Support) ให้เพื่อนช่วยติว และส่งวิดีโอประกอบการเรียนให้เพิ่มเติม รวมถึงปรับเกณฑ์ประเมินให้เหมาะสม ผลคือ นักศึกษาคนนี้เริ่มกลับมาเข้าเรียน ส่งงานครบ และคะแนนสอบ ปลายภาคดีขึ้นกว่าเดิม 35% (ส2.3.4)”

Level 3

ส2.3.5 จัดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จริง หรือ สถานการณ์จำลอง หรือ ในพื้นที่จริง

ส2.3.6 ริเริ่มการเปลี่ยนแปลงการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ในระดับหลักสูตร

Level 4

ส2.3.7 เป็นผู้นำในการกำหนดนโยบายการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ในระดับองค์กร หรือ เป็นที่ปรึกษาในการ กำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาบรรยากาศการเรียนรู้ในระดับชาติหรือนานาชาติ

2.4 วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งสามารถให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์

เป็นการแสดงสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (Formative & Summative Assessment) และ การให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งการประเมินและการให้ Feedback เป็นสิ่งที่ต้องมาคู่กันเสมอ

Level 1

ส2.4.1 ประเมินความก้าวหน้า (formative) และประเมินผลสรุป (summative) โดยเน้นผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

- เขียนเพื่อแสดงให้เห็นว่า เรามีความเข้าใจในการประเมิน (Assessment) ไม่ใช่การตัดสินผู้เรียนว่า เก่ง/ไม่เก่ง ดี/ไม่ดี แต่เป็นการประเมินเพื่อต้องการให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการ โดยเขียนถึง Formative Assessment หรือการประเมินระหว่างที่ยังไม่จบเทอม เช่น การประเมินจาก Assignment แบบฝึกหัด แบบทดสอบย่อย หรือการสังเกตพฤติกรรม การประเมินแบบ Summative Assessment เช่น การสอบ โครงการ การสอบปฏิบัติ เป็นต้น โดยต้องเชื่อมโยงกับสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ และวิธีการสอน (ตามที่เขียนใน ร1.2.2)

ส2.4.2 สามารถให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์

- ต้องเขียนเพื่อให้เห็นว่าเรามีความเข้าใจเรื่องการให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ หรือ Feedback เพื่อการพัฒนา และมีการให้ Feedback อย่างสม่ำเสมอและตรงประเด็น
- ผู้เขียนมักยกตัวอย่างประกอบการบรรยายเสมอว่า การให้ Feedback กับผู้เรียน เช่น “งานดีมาก ทำออกมาได้น่าประทับใจจริงๆ สามารถเป็นตัวอย่างให้กับรุ่นน้องปีหน้าได้เลย” Feedback ลักษณะนี้เป็นเชิง Positive แต่ไม่ใช่ Constructive นั่นคือ ผู้เรียนจะรู้สึกภูมิใจแต่ไม่ได้รับคำแนะนำเพื่อพัฒนาต่อยอดให้ดีขึ้นอีกเลย
- ผู้สอนควรทำความเข้าใจเรื่อง Constructive feedback เพื่อสร้าง Growth Mindset ให้แก่ผู้เรียน เป็น Feedback เพื่อให้ผู้เรียนมองเห็นหนทางที่จะพัฒนาให้ดีขึ้น ให้ Feedback เพื่อเป็นเครื่องมือกระตุ้นการเรียนรู้ ไม่ใช่เพียงการสรุปคะแนนแล้วตัดสิน โดยสามารถยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่ต้องให้ Feedback กับผู้เรียนและสามารถยกตัวอย่างคำพูดที่พูดกับผู้เรียนมาได้เลย อาจศึกษาเพิ่มเติมเรื่อง Sandwich Feedback ได้

Level 2

ส2.4.3 เลือกวิธีและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ และกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน

- ต้องเขียนให้เห็นถึงการเลือกวิธีและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ เช่น ถ้า LO เน้นเรื่องการวิเคราะห์ อาจใช้วิธีการวิเคราะห์กรณีศึกษา มาเป็นวิธีการประเมินได้ ถ้า LO เน้นเรื่องการผลิตผลงานเป็นชิ้นเป็นอัน อาจใช้วิธีการประเมินผลงานจริง หรือ Portfolio
- มีการกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Rubric / Criteria) ที่ ชัดเจน โปร่งใส และเป็นธรรมทั้งต่อตัวผู้เรียน และเพื่อให้ผู้สอนวัดผลได้อย่างมีมาตรฐาน
- วิธีและเกณฑ์ที่ใช้ ต้อง สอดคล้องกับระดับความรู้และทักษะที่ต้องการวัด
- ตัวอย่าง

“ในรายวิชา ‘การจัดการโครงการ’ ข้าพเจ้ากำหนด Learning Outcome ให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหา และวางแผนโครงการได้อย่างมีระบบ ข้าพเจ้าจึงเลือกใช้การประเมินแบบกลุ่มผ่านการนำเสนอ Project Proposal ซึ่งสะท้อนการใช้ความรู้เชิงวิเคราะห์มากกว่าการสอบข้อเขียน ข้าพเจ้าได้กำหนด Rubric ชัดเจน แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การวิเคราะห์ปัญหา ความเป็นไปได้ของแผน การจัดทำแผนเวลา และการนำเสนอ ซึ่งแจ้งให้ผู้เรียนทราบตั้งแต่เริ่มกิจกรรม ผลที่เกิดขึ้นคือ ผู้เรียนสามารถวางแผนโครงการอย่างมีขั้นตอน และนำเสนอได้อย่างมีประสิทธิภาพ สะท้อนความเข้าใจลึกในเนื้อหาวิชา (ส2.4.3)”

Level 3

ส2.4.4 วัดและประเมินผลโดยใช้วิธีการใหม่ๆ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนรู้

ส2.4.5 ประเมินวิธีการวัดและประเมินผลเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

ส2.4.6 เป็นผู้นำในการออกแบบการวัดและประเมินผลในระดับหลักสูตร

Level 4

ส2.4.7 เป็นผู้นำในการกำหนดนโยบายการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในระดับองค์กร หรือ เป็นที่ปรึกษาในการกำหนดนโยบายการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในระดับชาติหรือนานาชาติ

ค่านิยม (Values) ประกอบด้วย 2 มิติ

3.1 คุณค่าในการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

Level 1

3.1.1 พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

- เป็นการแสดงให้เห็นทัศนคติที่ดีของการเป็นอาจารย์ว่า การเรียนรู้เป็นเรื่องจำเป็นต่อการเป็นอาจารย์มืออาชีพ ทั้งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองในศาสตร์ความรู้ของตนเอง และศาสตร์การเรียนการสอน
- เขียนให้เห็นถึง Impact ของการพัฒนาตัวเราเอง ที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน
- การพัฒนาตัวเอง อาจทำได้โดย การเข้ารับการอบรม การเข้าร่วมประชุมวิชาการ อบรมหลักสูตรระยะสั้น ศึกษาบทความวิชาการและบทความวิจัย ศึกษาจากสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น YouTube Podcast แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับเพื่อนอาจารย์ เป็นต้น
- ไม่นับเชิงปริมาณ ให้นับคุณภาพ เช่น หากท่านเข้ารับการอบรม 20 เรื่องในแต่ละปี ก็ไม่ต้อง list การเข้าร่วมอบรมมาทุกเรื่อง แต่ให้นับเฉพาะเรื่องที่เราอบรมแล้วได้ความรู้ ได้ประโยชน์ แล้วนำมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน โดยควรเขียนให้เห็นว่า เราได้เรียนรู้อะไร แล้วนำความรู้มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างไร

Level 2

3.1.2 มีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ในสาขาวิชาหรือหน่วยงาน

- เป็นการแสดงให้เห็นว่า เราไม่ได้เพียงแค่พัฒนาตนเอง แต่เราต้องมีส่วนร่วมในการ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาเพื่อนอาจารย์ ในสาขาวิชา หรือในศาสตร์เดียวกัน เป็นพี่เลี้ยงพัฒนาอาจารย์ใหม่ เป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะ หรือแชร์วิธีการสอนให้กับเพื่อนอาจารย์ด้วยกัน และต้องเขียนให้เห็นถึง Impact ที่เกิดขึ้นที่มีต่อการพัฒนาเพื่อนอาจารย์ และอาจรวมไปถึง Impact ที่เกิดขึ้นที่เพื่อนอาจารย์นำไปพัฒนาการเรียนการสอน จนเกิดการพัฒนาผู้เรียน

3.1.3 รับฟังความคิดเห็นจากผู้ร่วมวิชาชีพเพื่อนำมาพัฒนาตนเอง

- เป็นการแสดงให้เห็นว่า เราเปิดใจรับฟังความคิดเห็น คำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะ จากเพื่อนอาจารย์ แล้วเรานำข้อเสนอแนะนั้นไปใช้จริง ไม่ว่าจะเป็นด้านการออกแบบการสอน การประเมินผล การจัดกิจกรรม หรือพฤติกรรมการสอน
- การรับฟังนั้น อาจเกิดจากการแลกเปลี่ยนกันในกิจกรรม KM หรือการที่เพื่อนอาจารย์สังเกตการณ์สอนกันเอง (Peer Observation) หรือในการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันแบบไม่เป็นทางการ โดยนำ Feedback ที่ได้รับจากเพื่อนอาจารย์มาพัฒนาตนเอง และพัฒนาการสอนของตนเอง
- ตัวอย่าง

“ข้าพเจ้าร่วมกิจกรรม Peer Observation กับอาจารย์ที่ร่วมสอนวิชาเดียวกัน ซึ่งต่างก็ได้เข้าสังเกตชั้นเรียนของกันและกัน พร้อมให้ข้อเสนอแนะ อาจารย์ผู้สังเกตได้เสนอให้ข้าพเจ้าเพิ่มการใช้คำถามเชิงวิเคราะห์ระหว่างบทเรียน เนื่องจากสังเกตว่าผู้เรียนยังไม่กล้าเชื่อมโยงเนื้อหา กับสถานการณ์จริง ข้าพเจ้าจึงปรับกิจกรรมโดยเพิ่มคำถามปลายเปิด และให้นักศึกษาอภิปรายในกลุ่มย่อยก่อนสรุปหน้าชั้นเรียน ผลที่ตามมาคือ นักศึกษามีส่วนร่วมมากขึ้น และสามารถเชื่อมโยงเนื้อหา กับกรณีศึกษาได้ลึกยิ่งขึ้น (ค3.1.3)”

Level 3

3.1.4 เป็นพี่เลี้ยง และผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ในองค์กร

Level 4

3.1.5 มีส่วนร่วมและอุทิศตนให้กับการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ในระดับชาติหรือนานาชาติ หรือ เป็นผู้ชี้แนะเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ในระดับชาติหรือนานาชาติ

3.2 ดำรงไว้ซึ่งจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์

Level 1

3.2.1 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์ขององค์กร

- เป็นการแสดงให้เห็นว่า เราตระหนักและยึดถือในจรรยาบรรณวิชาชีพอาจารย์ ตามแนวทางหรือข้อกำหนดของสถาบัน เช่น มีความซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียงในการให้คะแนนและการวัดผลตรงต่อเวลาในการเข้าสอนและการตรวจงาน รวมถึงการให้ Feedback เพื่อปรับปรุงงาน เคารพในความแตกต่างของผู้เรียน ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนโดยไม่จำเป็น
- ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ โดยใช้เป็นหลักในการตัดสินใจในสถานการณ์การทำงาน ไม่ใช่แค่การยอมรับเฉย ๆ
- หลีกเลี่ยงการเขียนในลักษณะ “ข้าพเจ้าเป็นอาจารย์ที่ดีและรักษาจรรยาบรรณ” หรือ “ข้าพเจ้าปฏิบัติตามจรรยาบรรณของมหาวิทยาลัย” เพราะไม่ได้สะท้อนว่า ทำอะไร และ ผลลัพธ์คืออะไร ไม่ได้แสดงถึงความเข้าใจใน “คุณค่าของจรรยาบรรณ”
- ตัวอย่าง

“ข้าพเจ้ายึดหลักความยุติธรรมในการประเมินผล โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน และแจ้งให้ผู้เรียนทราบตั้งแต่ต้นภาคเรียน เมื่อมีกรณีที่นักศึกษาส่งงานล่าช้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ข้าพเจ้าใช้เกณฑ์เดียวกับทุกคนในการหักคะแนน โดยไม่ให้สิทธิพิเศษแก่ใคร นอกจากนี้ ข้าพเจ้าเคารพความเป็นส่วนตัวของผู้เรียน โดยไม่เปิดเผยคะแนนของผู้เรียน แต่ข้าพเจ้าจะใช้เทคนิคนามสมมติในการประกาศคะแนนเสมอ ผลที่เกิดขึ้นคือ ผู้เรียนมองว่าการเรียนการสอนโปร่งใส และเชื่อมั่นในระบบการให้คะแนนของข้าพเจ้า (ค3.2.1)”

Level 2

3.2.2 มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและให้เกิดการปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์ในสาขาวิชาหรือหน่วยงาน

- เป็นการแสดงให้เห็นว่า เราไม่เพียงแต่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ แต่ยังมีบทบาทในการส่งเสริม/ชี้แนะ/แลกเปลี่ยน เพื่อให้เพื่อนอาจารย์หรือบุคลากรในหน่วยงานเข้าใจจรรยาบรรณและนำไปปฏิบัติอย่างเหมาะสม
- การมีส่วนร่วมนั้นเกิดขึ้น ภายในระดับภาควิชา หลักสูตร หรือคณะของตนเอง

- อาจเป็นทั้งการกระทำอย่างเป็นทางการ (เช่น เป็นวิทยากร, ร่วมเขียนนโยบาย) หรือไม่เป็นการ (เช่น พูดคุย ชี้แนะกรณีปฏิบัติจริง)
- ตัวอย่าง
“ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้เป็นกรรมการในคณะทำงานจัดทำแนวปฏิบัติเรื่องการประเมินผลผู้เรียนอย่างโปร่งใสในระดับภาควิชา ข้าพเจ้าเสนอให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อทบทวนจรรยาบรรณด้านการประเมินผลการเรียน เช่น ความยุติธรรม การสื่อสารเกณฑ์คะแนนกับนักศึกษา และการเก็บรักษาข้อมูลของผู้เรียน หลังจากนั้น ได้มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างอาจารย์รุ่นใหม่และรุ่นพี่ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวทางที่ใช้จริงและกรณีศึกษาผลที่ตามมาคือ มีการปรับปรุงเกณฑ์การประเมินในรายวิชาหลายวิชาให้ชัดเจนขึ้น และอาจารย์ใหม่สามารถสอบถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการประเมินได้อย่างเปิดเผยมากขึ้น (ค3.2.2)”

Level 3

3.2.3 เป็นพี่เลี้ยง และผู้นำเชิงนโยบายด้านจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์ในองค์กร

Level 4

3.2.4 มีส่วนร่วมและอุทิศตน และเป็นแบบอย่างให้กับการพัฒนาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์ในระดับชาติและนานาชาติ

ลักษณะการเขียน

- ต้องยกตัวอย่าง กรณีศึกษา 2 กรณีศึกษา ผู้เขียนมักแนะนำประกอบการบรรยายให้ผู้สมัคร เขียนในลักษณะดังรูป

- เทคนิคการเขียน ที่แนะนำคือ อาจจะเริ่มต้นจากกรณีศึกษา ก่อน โดยเล่าสิ่งที่ทำในลักษณะการ Reflect (What you did?/ Why you did it?/ What the impact was?) แล้วชี้ว่า เราเขียนครบทุกมิติตามระดับที่ขอหรือยัง
- เมื่อเขียนทั้งสองกรณีศึกษาแล้ว ให้กลับมาเขียนช่วงต้น โดยมิติใดที่ยังไม่ได้ปรากฏในกรณีศึกษา ก็นำมาเขียนในช่วงต้นนี้
- การเลือกวิชามาเขียน ไม่จำเป็นต้องเขียนหมดทุกวิชาที่สอน เช่น บางท่านสอน 8 วิชา ก็ไม่จำเป็นต้องเขียนทั้งหมด ในขณะที่บางท่านสอนเพียงวิชาเดียว ก็สามารถนำมาเขียนได้ ถ้าท่าน “มีของ” ซึ่งผู้เขียนเอง ตอนที่เขียนขอรับรอง UKPSF ผู้เขียนก็สอนเพียงวิชาเดียวเท่านั้น แต่ผู้เขียนมีผลงานที่เกิดขึ้นจากการสอนในเทอมต่างๆ ที่ผ่านมา และเมื่อเลือกวิชาใดมาเขียน ก็ไม่จำเป็นต้องเขียนทุกอย่างที่เกิดขึ้นทั้ง 15 สัปดาห์ ตลอดเทอม แต่ให้เน้นกิจกรรมที่เห็นผลในการพัฒนาผู้เรียนมาเขียน ซึ่งอาจเกิดขึ้นในช่วง 3 สัปดาห์ที่สอนก็ได้
- เมื่อท่านทำความเข้าใจเกณฑ์แต่ละข้อในแต่ละระดับแล้ว การเขียนจะเป็นการ “ร้อยเรียง” ผลงานของท่าน การเล่าเรื่องการสอนของท่านในหนึ่งเรื่อง อาจตอบหลายเกณฑ์ได้
- การอ้างอิงเกณฑ์ต้องอ้างอิงให้ครบทุกมิติของระดับที่ท่านขอรับการรับรอง